

KVALITETSDEKLARATION

Grundskolan: elever per 15 oktober

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0104

Referenstid

15 oktober 2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att redovisa elevsammansättningen över antal elever som går i svensk grundskola (inkl. förskoleklass) samt sameskola och dess förändring över tid.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skelsektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över antalet elever i grundskolan har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Informationsbehovet omfattar övergripande statistik om antal elever i olika skolformer, inriktningar och geografiska avgränsningar men det finns också behov av mer detaljerad statistik över vilka språk eleverna studerar och eventuella stödbehov.

Huvudanvändarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet, Universitetskanslersämbetet, andra myndigheter, Sveriges kommuner och regioner, skolhuvudmän, skolenheter, företag, forskare, massmedia och allmänheten. Uppgifterna används även i den internationella rapporteringen till UOE (UNESCO, OECD och EUROSTAT).

1.2 Statistikens innehåll

De viktigaste målstorheterna är antal elever i grundskola, förskoleklass och sameskola som innehar vissa egenskaper. Målstorheterna stämmer väl överens med användarnas intressestorheter.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga elever inskrivna i grundskola, förskoleklass och sameskola per den 15 oktober. Överensstämmelsen mellan användares intressepopulationer och målpopulationen anses god då merparten elever inskrivna i dessa skolformer bör finnas inskrivna på en skolenhet per den 15 oktober.

Såväl observationsobjekt som målobjekt är elever i grundskola, förskoleklass eller sameskola.

1.2.2 Variabler

Statistiken baseras på direktinsamlade uppgifter, Skolverkets skolenhetsregister, Registret över totalbefolkningen (RTB) samt Registret över befolkningens utbildning. Nedan anges de variabler som redovisas i statistiken.

Observationsvariabler och intressevariabler överensstämmer med målvariablerna.

Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

Årskurs. Årskurs 0-9 där årskurs 0 innefattar förskoleklass, årskurs 1-9 innefattar grundskola och årskurs 1-6 innefattar sameskola. Variabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

Huvudman. Anger vilken typ av huvudman en skolenhet har; kommun, stat, region eller enskild. Internationella skolor redovisas som en egen kategori och kan ha både kommunal och enskild huvudman. Variabeln härleds från Skolverkets Skolenhetsregister.

Inriktning. Anger vilken typ av inriktning en skolenhet har; Allmän, Konfessionell, Waldorf eller Internationell. Variabeln härleds från Skolverkets Skolenhetsregister.

Svensk/Utländsk bakgrund. Inrikes född i Sverige med minst en inrikes född förälder respektive utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar. Variabeln hämtas från Registret över totalbefolkningen.

Föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Förgymnasial, gymnasial samt kort eller lång eftergymnasial utbildning. Avser biologiska föräldrar. Variabeln härleds från Registret över befolkningens utbildning.

Kön. Flickor, pojkar. Variabeln härleds från individens personnummer.

Folkbokföringskommun (och län). Elevens folkbokföringskommun. Variabeln härleds från Registret över totalbefolkningen.

Skolkommun (och län). Kommun där skolenhet är belägen. Variabeln härleds från Skolverkets Skolenhetsregister.

Skolenhet. En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska ansvaret. Variabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.

Modersmålsundervisning. Elever som är berättigade till och deltar i modersmålsundervisning samt svenska som andraspråk.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor, medelvärden och spridningsmått.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupperingar:

Riket, län, kommun, kommungrupp, skolhuvudman, inriktning, skolenhet, kön, årskurs, utländsk bakgrund och föräldrar med eftergymnasial utbildning.

1.2.5 Referenstider

Referenstidpunkten är 15 oktober 2021 eller närliggande vardag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över elever i grundskola, förskoleklass samt sameskola är en totalundersökning och den allmänna bedömningen är att den statistik som redovisas håller god kvalitet. Huvudmännen till de skolenheter som finns inrapporterade i materialet har fått möjlighet att ta del av en återrapport av inrapporterade uppgifter innan publicering för att kunna verifiera att de inskickade uppgifterna är korrekta. Återrapporten innehåller uppgifter om elevantal, modersmål, särskilt stöd och moderna språk inom ramen för språkval och elevens val.

Svarsbortfall, i form av objektsbortfall (se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*), förekommer till viss del och kan i enstaka fall leda till skevheter på kommunnivå. Det finns även en osäkerhet kring antal elever berättigade till modersmålsundervisning (se avsnitt 2.2.3 *Mätning*). Övriga osäkerhetskällor anses ha ytterst liten påverkan på undersökningens tillförlitlighet.

Målstorheterna i undersökningen skattas genom summering av det totala antalet aktuella registerposter i aktuell version av registret.

Skattningsförfarandet beror inte av några modellantaganden. Det görs inga justeringar för bortfall.

2.2 Osäkerhetskällor

Osäkerhetskällorna i statistiken bedöms vara små.

Det kan ses som ett problem att vissa uppgifter samlas in på individnivå och andra uppgifter på gruppnivå, se avsnitt 2.2.3 *Mätning*.

I statistiken finns individer utan giltigt personnummer vilket bidrar till partiellt bortfall på bakgrundsvariabler, se avsnitt 2.2.4 *Bortfall*.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenhetsregistret, som utgör ramen för undersökningen, bedöms ha ytterst små täckningsfel. Ramens objekt utgörs av skolenheter. Vid skolenheterna finns målobjekten (elever) registrerade. Rampopulationen består av samtliga elever som finns på skolenheter som i skolenhetsregistret har notering om att de bedriver verksamhet inom förskoleklass, grundskola eller sameskola.

Viss övertäckning antas bestå av enstaka grundsärskoleelever (elever som är integrerade i grundskolan) felaktigt kan ha rapporterats som grundskoleelever fastän grundsärskolan är en egen skolform. Detta bedöms dock ha marginell inverkan.

Undertäckning består av en grundskola som inte fanns med i Skolenhetsregistret vid insamlingens start.

Huvudmännen har fått en återrapport över skolenheter med elevantal före publicering och har därmed haft möjlighet att göra en korrigering om något skulle vara fel.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna till undersökningen *Grundskolan: elever per 15 oktober* samlas in på gruppnivå för fem sameskolor. Uppgifter gällande modersmål samlas in på gruppnivå för alla skolenheter. På gruppnivå samlas uppgifter in per skolenhet i stället för per individ.

För alla skolenheter utom sameskolans skolenheter sker insamlingen via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer. Filerna skapas antingen genom ett uttag ur huvudmännens elevregistreringssystem eller genom att uppgiftslämnarna själva registrerar uppgifterna i ett Excelformulär och skickar in det via internet. Den fortsatta hanteringen är identisk oavsett inlämningsätt.

För sameskolenheter lämnas uppgifterna elektroniskt då uppgiftslämnarna själva registrerar sina uppgifter i ett frågeformulär.

Referenstidpunkten 15 oktober är vald för att eleverna i allmänhet har gjort eventuellt byte av skolenhet då. Elevens utbildning vid referenstidpunkten kan därför antas vara representativ för hela läsåret.

Alla elever ska enligt instruktion rapporteras in till SCB även om de saknar svenskt personnummer. Saknas ett giltigt personnummer kan eleven inte följas över tid eftersom kopplingen mellan det tillfälliga personnumret och ett eventuellt nytt svenskt personnummer saknas.

Ett annat problem med avsaknad av personnummer finns för elever som samlas in på gruppnivå (sameskolan). Eftersom vi saknar uppgift om personnummer går det inte att helt utesluta eventuell dubbelrapportering eller att elever som rapporterats tidigare år saknas i årets insamling.

De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga och ibland felaktiga uppgifter. Det finns dock kontroller för tvingande uppgiftslämning för utvalda variabler och deras värdemängder, vilket gör att dessa mätproblem minimeras. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel, men dessa anses vara mycket små.

2.2.4 Bortfall

I undersökningen förekommer objektsbortfall i form av saknad rapportering från två kommunala skolenheter och fem enskilda huvudman.

Partiellt bortfall förekommer för några variabler på individnivå. Skolenheterna rapporterar in elever med skyddad identitet eller utan svenskt personnummer genom att skapa ett tillfälligt personnummer som inte återfinns någon annanstans. Detta medför att bakgrundsvariabler såsom födelse-land och hemkommun saknas för dessa elever. Partiellt bortfall återfinns också i föräldrarnas utbildningsbakgrund. I materialet finns totalt 1 228 147 individer. Av dessa saknar 11 090 elever folkbokföringsuppgifter

och 30 895 elever saknar uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå. I båda siffrorna är elever med tillfälliga personnummer inkluderade.

För de fem sameskolenheter som samlas in på gruppnivå saknas dessa uppgifter för alla elever.

Bortfallet bedöms ha liten påverkan på tillförlitligheten i stort.

2.2.5 Bearbetning

I den här undersökningen bedöms registreringsfelet vara litet eftersom frågeblanketten endast tillåter avgränsade värdemängder. Kodningsfelet bedöms som litet då programmeringskod från föregående undersökningsomgång har kunnat återanvändas.

För statistiken över elever i grundskolan sker maskinell granskning på ett flertal variabler i samband med dataregistreringen. För att uppgifterna ska kunna skickas in måste uppgiftslämnaren rätta samtliga flaggade fel. Exempel på kontroller som genomförs är; korrekta personnummer, korrekta språkkoder, att eleverna återfinns i realistiska åldersspann etc.

Misstänkta systematiska felaktigheter i materialet rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skolenhets- och kommunnivå. Exempel på granskningskontroller är dubblett- och rimlighetskontroller, kontroller mot föregående års värden och samgranskning mot andra register.

Sambearbetningar med olika årgångar och register görs för alla individer, dock inte för dem som har tillfälliga personnummer. För elever i sameskolan kan detta inte göras eftersom uppgifterna samlas in på gruppnivå.

Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång och det finns inget som tyder på att det finns några ytterligare fel från bearbetningsfasen som påverkar statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken. Ingen preliminär statistik publiceras.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden beräknat från referenstidpunkten till publicering är ca 5 månader.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid avseende 15 oktober redovisas årligen. Undersökningens uppgiftsinsamlingsfrekvens är även den årlig.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt Publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik: www.scb.se/publiceringskalendern.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken finns på Skolverkets webbplats, dels som tabeller, dels i Skolverkets databas. Samtliga tabeller och databasen finns tillgängliga via Skolverkets webbplats, www.skolverket.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över elever i grundskolan är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0104.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Uppgifterna rörande elever i grundskolan har samlats in på likartat sätt sedan 1995. Under åren 1992 - 1994 samlades elever med annat modersmål än svenska (hemspråk) in separat. Längre bakåt i tiden gjordes insamlingen på annat sätt av Skolöverstyrelsen. Uppgifter om elever i förskoleklass och barn i fritidshem med samma rektor som en grundskola tillkom i insamlingen 1999.

Från och med hösten 2008 lämnas elevuppgifter på individnivå för samtliga kommunala skolor och de fristående skolor som ej har konfessionell inriktning. Elevuppgifter för fristående skolor med konfessionell inriktning lämnades på gruppnivå fram till läsåret 2017/2018 och har efter det lämnats på individnivå. Sameskolenheter lämnar fortfarande alla sina uppgifter på gruppnivå.

Från och med 1 juli 2011 har begreppet "skola" ersatts av ett nytt organisatoriskt begrepp - skolenhet. Införandet av begreppet skolenhet innebär att jämförelser mellan skolor eller avseende antal skolor inte kan göras för tidsperioder som sträcker sig över läsåret 2012/2013 då ändringen fick genomslag i statistiken.

Från hösten 2014 samlas uppgifter in om elever med åtgärdsprogram och stödåtgärder på individnivå för alla skolenheter undantaget sameskolenheter och fristående skolenheter med konfessionell inriktning. Tidigare samlades

detta in på gruppnivå. Från läsåret 2017/2018 samlas dessa uppgifter in på individnivå för konfessionella skolenheter. Sameskolenheter lämnar fortsättningsvis uppgifter om stödundervisning på gruppnivå.

Från läsåret 2017/2018 samlas uppgift om deltagande i svenska som andraspråk in på individnivå för alla skolor utom sameskolenheter. Efter detta är det inte längre möjligt att koppla deltagande i svenska som andraspråk till ett specifikt modersmål.

För läsåren 2017/2018 - 2018/2019 ändrades instruktioner kring modersmålsinsamlingen så att samtliga modersmål eleven var berättigad till skulle rapporteras. Det gör att modersmålsuppgifter som redovisas per språk kan vara något högre dessa år jämfört med tidigare, och senare år då instruktionerna varit att enbart uppgifter om ett modersmål per elev ska rapporteras in. Uppgifter om antal elever som deltar i modersmålsundervisning har inte ändrats över tid.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (se avsnitt 1.2.4 *Redovisningsgrupper*) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med ett litet elevunderlag vara vanskelig då variationerna i olika mått kan vara stora.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Genom att samköra materialet med andra register ges möjlighet att följa eleverna i grundskolan över tid. T.ex. för att se andel som går vidare till gymnasieskolan, andel som börjar studera på högskola, andel som etablerar sig på arbetsmarknaden efter grundskolan mm.

Eftersom statistiken innehåller samma skolenheter som i undersökningen om pedagogisk personal går det även bra att studera t.ex. lärartäthet.

På individnivå är det inte möjligt att göra jämförelser för elever med tillfälliga personnummer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

I de tabeller som redovisar uppgifter om folkbokföringskommun har uppgift om folkbokföringskommun ersatts med skolkommun för de elever som saknar folkbokföringsuppgifter.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken på riksnivå ingår i Sveriges officiella statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs av kommissionens förordning (EU) nr 912/2013. Förordningen är utfärdad 23 september 2013 och reglerar bland annat referensperioder för och vilka uppgifter som efterfrågas i den internationella rapporteringen. Rapportering sker en gång årligen i september. Uppgifter från insamlingen rapporteras bl.a. till OECD och Eurostat.

F Historik

Uppgifterna rörande elever i grundskolan har samlats in sedan början av 1970-talet (gruppstatistik). Sedan 2008 har insamlingen skett på individnivå.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Cajsa Anufrijeff Röhr
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se

Telefon	08-527 338 26
----------------	---------------